

KC-54 65

Các chương trình hỗ trợ doanh nghiệp: Thúc đẩy phát triển nhanh, bền vững

Nằm trong vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, Đồng Nai đã tận dụng được những lợi thế so sánh tương đối của Vùng và đã đạt được những thành tựu kinh tế nhất định, được đánh giá là một trong số các địa phương có sự tăng trưởng kinh tế cao trong cả nước. Với tầm vóc của một tỉnh công nghiệp, hoạt động hoạt động về năng suất chất lượng của tỉnh đã có nhiều các hoạt động tích cực và cụ thể nhằm tạo hiệu ứng “phong trào năng suất chất lượng” đều khắp trong tất cả các hoạt động kinh tế - xã hội của tỉnh, tạo được nhiều kết quả khả quan góp phần vào thành quả chung của tỉnh đã đạt được vượt trội trong thời gian qua.

Được triển khai từ năm 1998, Chương trình hỗ trợ doanh nghiệp được bắt nguồn từ việc hỗ trợ cho các doanh nghiệp xây dựng và áp dụng hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn ISO 9001. Từ những thành tựu đã đạt được trong giai đoạn từ năm 1998 – 2005, Sở Khoa học và Công nghệ tiếp tục được giao nhiệm vụ xây dựng và triển khai Chương trình hỗ trợ doanh nghiệp theo yêu cầu của Ban Hợp tác Kinh tế Quốc tế. Với sự gia nhập của Việt Nam vào WTO cũng như các diễn đàn hợp tác kinh tế khác, trong giai đoạn 2006 – 2010, Sở Khoa học và Công nghệ tiếp tục được giao tham mưu cho Ban Hợp tác Kinh tế Quốc tế ban hành 02 chương trình hỗ trợ doanh nghiệp, các chương trình này tập trung vào việc hỗ trợ cho các doanh nghiệp xây dựng, áp dụng các hệ thống quản lý tiên tiến và bảo hộ sở hữu trí tuệ.

Trong quá trình triển khai các Chương trình của Ban Hợp tác Kinh tế Quốc tế, một số chủ trương chính sách của Đảng và Nhà nước liên quan đến

định hướng trong việc sử dụng năng lượng cũng như nhu cầu về việc đổi mới công nghệ và hoạt động năng suất bắt đầu được đẩy mạnh Sở Khoa học và Công nghệ đã tiếp tục nghiên cứu để nâng quy mô của các chương trình này trong việc hỗ trợ doanh nghiệp về chiều rộng và chiều sâu đó đó Sở đã xây dựng và tham mưu UBND tỉnh ban hành Đề án “*Phát triển Năng suất chất lượng tỉnh Đồng Nai giai đoạn 2006-2015*”. Năm 2010, Chương trình Quốc gia “*Nâng cao năng suất và chất lượng sản phẩm, hàng hóa của doanh nghiệp Việt Nam đến năm 2020*” được ban hành, đồng thời thực hiện Nghị quyết số 188/2010/NQ-HĐND của Hội đồng nhân dân tỉnh Đồng Nai về mục tiêu, nhiệm vụ và phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng – an ninh 5 năm 2011 – 2015, UBND tỉnh Đồng Nai tiếp tục chỉ đạo Sở Khoa học và Công nghệ thực hiện xây dựng “*Chương trình khoa học và công nghệ hỗ trợ doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh, áp dụng hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến và bảo hộ sở hữu trí tuệ trong quá trình hội nhập giai đoạn 2011 – 2015*”. Tiếp tục thực hiện những kết quả trong giai đoạn trước, Sở Khoa học và Công nghệ tiếp tục tham mưu UBND tỉnh ban hành “*Chương trình khoa học và công nghệ hỗ trợ doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh, áp dụng hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến và bảo hộ sở hữu trí tuệ trong quá trình hội nhập giai đoạn 2016 – 2020*”. Có thể nói, tỉnh Đồng Nai là một trong những tỉnh đi đầu và triển khai sớm hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp.

Từ năm 1998 đến nay, Sở Khoa học và Công nghệ đã thực hiện chương trình khoa học và công nghệ hỗ trợ các đơn vị doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh, áp dụng hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến, bảo hộ sở hữu trí tuệ trong quá trình hội nhập, đã có hơn 500 doanh nghiệp được hỗ trợ. Hơn 91% doanh nghiệp được hỗ trợ là doanh nghiệp có quy mô vừa

và nhỏ với sự đa dạng các ngành nghề và đều nằm trong nhóm ưu tiên của chương trình như: Vật liệu xây dựng, thức ăn chăn nuôi, quần áo may sẵn, dây và cáp điện, sản phẩm nông nghiệp...

*** Đưa chương trình đến doanh nghiệp**

Các chương trình hỗ trợ doanh nghiệp với mục đích tạo được chính sách thu hút các ngành công nghiệp tạo ra các sản phẩm có hàm lượng công nghệ cao và có giá trị gia tăng cao. Xây dựng được thương hiệu sản phẩm công nghiệp Việt Nam và ưu tiên các lĩnh vực tạo sản phẩm có hàm lượng chất xám cao. Đồng thời, thông qua chương trình này khẳng định vai trò quan trọng của khoa học và công nghệ thực sự trở thành nguồn lực quan trọng thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, tăng hàm lượng khoa học và công nghệ trong chất lượng sản phẩm, hàng hóa; đặc biệt là sản phẩm chủ lực của tỉnh nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp Việt Nam trong xu thế hội nhập kinh tế quốc tế. Đây được xem là nhiệm vụ đột phá trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội.

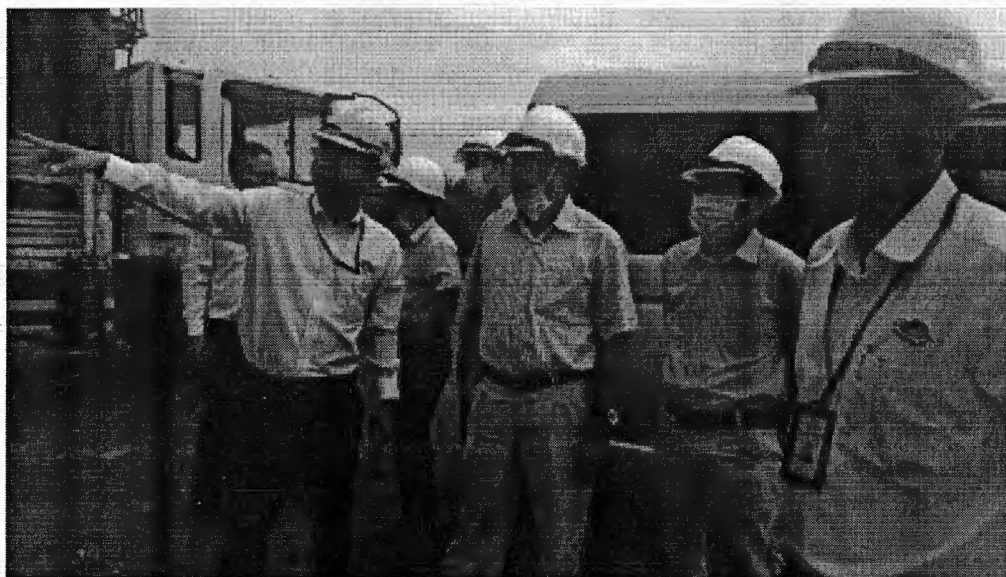
*Sở Khoa học và Công nghệ tổ chức khóa đào tạo nâng cao năng suất chất lượng
cho doanh nghiệp*

Nhận thức rõ vai trò quan trọng của chương trình, Sở KH&CN đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền nhằm giới thiệu sâu rộng nội dung chương trình hỗ trợ đến các đối tượng doanh nghiệp đang hoạt động trên địa bàn tỉnh. Bên cạnh việc biên soạn các sổ tay kiến thức hướng dẫn doanh nghiệp về tiêu chuẩn hóa, giải thưởng chất lượng, công cụ quản lý tiên tiến, bảo hộ sở hữu trí tuệ... Sở đã thường xuyên cập nhật các thông tin chương trình hỗ trợ doanh nghiệp hàng năm trên các trang thông tin điện tử. Đồng thời hướng dẫn các tổ chức, các doanh nghiệp về việc xây dựng và áp dụng các hệ thống quản lý tiên tiến. Qua đó cung cấp các kiến thức và các kỹ năng cần thiết trong việc cải tiến năng suất chất lượng đang được áp dụng hiện nay, đồng thời bổ sung cho đội ngũ năng suất chất lượng trong doanh nghiệp. Từ năm 1998 đến nay, Sở đã tổ chức nhiều khóa đào tạo, tập huấn về năng suất chất

lượng, sở hữu trí tuệ, đổi mới tiết kiệm năng lượng,... với sự tham gia của các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh và đã tạo được sự chuyển biến trong nhận thức của các doanh nghiệp về nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp. Ngoài ra, Sở đã tổ chức khảo sát nhu cầu nội dung cần hỗ trợ từ phía doanh nghiệp để thích ứng kịp với các yêu cầu khắt khe từ thị trường trong và ngoài nước.

*** Hỗ trợ doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh**

Tính đến thời điểm hiện tại, chương trình đã hỗ trợ 514 doanh nghiệp trong đó trên 91% là doanh nghiệp có quy mô vừa và nhỏ. Trong đó có 127 doanh nghiệp hỗ trợ áp dụng các công cụ quản lý tiên tiến và xây dựng tiêu chuẩn; 350 doanh nghiệp hỗ trợ thực hiện bảo hộ sở hữu trí tuệ và 37 doanh nghiệp hỗ trợ nghiên cứu sản phẩm mới, đổi mới công nghệ và tiết kiệm năng lượng.

Hướng dẫn doanh nghiệp xây dựng hệ thống năng suất chất lượng giúp nâng cao năng lực cạnh tranh

Theo đánh giá của Sở KH&CN, chương trình đã từng bước hỗ trợ doanh nghiệp nâng cao chất lượng sản phẩm hàng hóa và hoạt động quản lý

của doanh nghiệp thông qua các công cụ cải tiến năng suất chất lượng và các hệ thống quản lý tiên tiến. Nâng cao được ý thức bảo hộ sở hữu trí tuệ đối với thương hiệu của doanh nghiệp trong thời kỳ hội nhập. Giúp doanh nghiệp hiểu rõ hơn vấn đề quản lý năng lượng tại doanh nghiệp một cách hiệu quả cũng như tiếp cận được nhiều mô hình hoạt động với nhiều lĩnh vực, các công cụ cải tiến năng suất hiệu quả hiện nay. Nhiều doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh đã đủ sức xây dựng được thương hiệu và được cộng đồng ghi nhận không chỉ trong nước mà còn thâm nhập và chiếm lĩnh thị trường ở nước ngoài và khu vực.

*** Mục tiêu đạt còn thấp**

Mặc dù tạo nên chuyển biến tích cực về vai trò của khoa học và công nghệ đối với mục tiêu đổi mới công nghệ, cải tiến kỹ thuật sản xuất, tăng tính cạnh tranh song chương khoa học và công nghệ hỗ trợ các đơn vị doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh, áp dụng hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến, bảo hộ sở hữu trí tuệ trong quá trình hội nhập trên địa bàn tỉnh thời gian qua vẫn chưa đạt so với mục tiêu ban đầu đề ra. Có nhiều nguyên nhân dẫn đến việc thực hiện mục tiêu của chương trình đạt thấp mặc dù công tác hỗ trợ đã được Sở đẩy mạnh triển khai thực hiện. Trong đó, nội dung hỗ trợ đánh giá chứng nhận sản phẩm hợp chuẩn, hợp quy chủ yếu đối với các doanh nghiệp có vốn nước ngoài sản xuất và nhập khẩu đối với các mặt hàng cần thực hiện đánh giá hợp chuẩn và hợp quy tuy nhiên các doanh nghiệp này không thuộc đối tượng được hỗ trợ. Đối với nội dung hỗ trợ xây dựng và áp dụng các hệ thống quản lý tiên tiến trong hoạt động sản xuất, kinh doanh và dịch vụ; Ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý: đa số các doanh nghiệp lớn trong nước trên địa bàn tỉnh đã xây dựng và áp dụng hệ thống quản lý tiên tiến này từ khi Việt Nam gia nhập WTO, còn các doanh nghiệp

vừa và nhỏ với điều kiện sản xuất còn hạn chế, chưa có quy mô ổn định lại không quan tâm đến việc thiết lập các hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến này, xét đến tính khả thi khi được hỗ trợ hầu như hiệu quả thấp do không duy trì được hệ thống quản lý sau khi đạt được chứng nhận hệ thống.

Khả năng tiếp cận và xây dựng hệ thống quản lý chất lượng tại các doanh nghiệp vừa và nhỏ còn hạn chế do nhân sự và việc quan tâm của lãnh đạo doanh nghiệp chưa cao. Ngoài ra, các doanh nghiệp chưa chú trọng đến việc nâng cao năng suất chất lượng cũng như chưa nhận thức đầy đủ về việc bảo hộ thương hiệu, nhãn hiệu đối với các sản phẩm, hàng hóa. Một số doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn tỉnh Đồng Nai chưa quan tâm tìm hiểu các thông tin về chương trình hỗ trợ của tỉnh. Các doanh nghiệp được hỗ trợ chưa chủ động liên hệ, cung cấp thông tin để lập thủ tục hỗ trợ...

*** Đẩy mạnh hoạt động cải tiến năng suất chất lượng**

Với mục tiêu đưa khoa học và công nghệ tinh tạo nguồn lực quan trọng thúc đẩy phát triển kinh tế-xã hội và tăng hàm lượng khoa học công nghệ trong chất lượng sản phẩm, hàng hóa; đặc biệt là các sản phẩm chủ lực đáp ứng được các yêu cầu cạnh tranh trong xu thế hội nhập kinh tế quốc tế. Đồng thời đảm bảo việc đưa khoa học và công nghệ trở thành hoạt động thường xuyên cùng với các chương trình năng suất chất lượng quốc gia đã được ban hành và tiếp nối với các kết quả hỗ trợ doanh nghiệp phát triển năng suất chất lượng của tỉnh.

Giai đoạn 2016 – 2020, chương trình sẽ xây dựng các tài liệu chuyên đề để nâng cao nhận thức của doanh nghiệp trong việc bảo hộ sở hữu trí tuệ, tiết kiệm năng lượng và các công cụ cải tiến năng suất chất lượng để tuyên truyền, phổ biến những hiệu quả của các chương trình hỗ trợ nhằm khuyến khích các doanh nghiệp đặc biệt là doanh nghiệp vừa và nhỏ. Đặc biệt, nhằm

tạo ra sản phẩm có khả năng cạnh tranh cao hơn trong điều kiện hội nhập sâu rộng, chương trình sẽ tập trung hỗ trợ các doanh nghiệp trong việc nâng cao năng suất chất lượng, sở hữu trí tuệ và đổi mới công nghệ, tiết kiệm năng lượng; đồng thời xây dựng các mô hình doanh nghiệp năng suất chất lượng theo từng lĩnh vực hoạt động và các quy chuẩn, tiêu chuẩn trong hoạt động sản xuất sạch cũng như xác lập cơ sở dữ liệu về các hoạt động năng suất chất lượng, sở hữu trí tuệ phục vụ cho doanh nghiệp tốt hơn.